PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. rugsėjo 14 d. *

Byloje T-290/02

Associazione Consorzi Tessili (Ascontex), atstovaujama advokačių P. Mbaya Kapita ir L. Denis, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą C. Giolito ir L. Flynn, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: prancūzų.

dėl prašymo panaikinti 2002 m. liepos 12 d. Komisijos sprendimą C(2002) 1702, panaikinantį 1998 m. kovo 18 d. Sprendimą SG(98)D/2251 skirti ieškovei subsidiją FEDER Nr. 97.05.10.001, nurodant grąžinti Komisijos išmokėtą avansą, skirtą projektui, susijusiam su tarptautinės parodos organizavimu tekstilės ir aprangos sektoriuje Kapri (*Euresprit* projektas),

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(antroji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas J. Pirrung, teisėjai A. W. H. Meij ir N. J. Forwood,

posėdžio sekretorius I. Natsinas, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. gegužės 4 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ieškinio pagrindas

1 Savo 1993 m. lapkričio 22 d. Rezoliucijoje dėl įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių bei amatų įmonių konkurencingumo stiprinimo ir užimtumo plėtros (OL C 326, p. 1) Taryba pasiūlė Komisijai išbandyti įmonių susitikimų, organizuojamų stambių įmonių, kurios pageidauja dėl bendradarbiavimo užmegzti ryšius su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis (MVĮ), metodą.

2 Remdamasi šia rezoliucija, Komisija įgyvendindama regioninę politiką ir MVĮ iniciatyvą (MVĮ BĮ) parengė projektą dėl techninės ir finansinės pagalbos pirkėjų parodoms IBEX (*International Buyers' Exhibition* 1996–1999 m. laikotarpiu. Šiomis parodomis siekiama padėti stambioms įmonėms surasti partnerių tarp MVĮ ir suteikti pastarosioms galimybių užmegzti tiesioginius ryšius su stambiomis įmonėmis, kurios domisi jų produktais ir paslaugomis. Šios parodos yra organizuojamos konkrečiuose sektoriuose (automobilių, elektronikos, tekstilės ir t. t.) arba konkrečios grupės įmonėms (mažosios ir vidutinės įmonės, veikiančios aukštųjų technologijų, amatų srityje ir t. t.).

3 IBEX parodų veiklos taisyklės ir finansinės pagalbos joms suteikimo sąlygos yra nustatytos Komisijos *IBEX – MVĮBĮ Vade Mecum* (toliau – *Vade Mecum*). Pagal šį dokumentą pirkėjų parodos organizatorius turi tenkinti visų pirma šias esmines ir formalias sąlygas: paroda turi būti surengta viename iš struktūrinių fondų reikalavimus atitinkančių regionų, taip pat dalyvaujant šių fondų reikalavimus atitinkančioms mažoms ir vidutinėms įmonėms; turi būti laikomasi tikslaus tvarkaraščio ir keleto stadijų. Kadangi partnerių pasirinkimas laikomas esmine parodos sėkmės sąlyga, kiekvieno partnerio darbo metodai turi būti išsamiai apibūdinti. Organizatorius turi pateikti su jo projektu susijusią medžiagą ir keletą ataskaitų.

4 Visų pirma, likus ne mažiau kaip keturiems mėnesiams iki renginio pradžios ir prasidėjus ryšių su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis užmezgimo stadijai, Komisijai turi būti pateikta tarpinė ataskaita, rodanti, kad pirmos trys projekto stadijos buvo baigtos. Šioje ataskaitoje reikia pateikti, *inter alia*, jau įregistruotų įmonių sąrašą. Nuo šios ataskaitos patvirtinimo Komisijoje priklauso, ar bus išmokėta antroji iš keturių finansinės pagalbos išmokų.

5 *Vade Mecum* nustatyta, kad už Komisijos įsipareigojimą suteikti finansinę pagalbą organizatorius pasižada vykdyti įpareigojimus, nustatytus „finansinės pagalbos

gavėjo deklaracijoje (toliau – gavėjo deklaracija), pridėtoje prie *Vade Mecum*. Remdamasis šiais įpareigojimais, organizatorius turi, *inter alia*, vykdyti darbus, apibrėžtus pasiūlyme, kuriuo remiantis projektas buvo išrinktas, ir pateikti finansinės veiklos ataskaitą pagal patvirtinto biudžeto sąlygas. Apie bet kokį projekto pakeitimą turi būti pranešta Komisijai ir gautas jos pritarimas. Jei organizatorius negali tinkamai suteikti paslaugų (įskaitant įvairioms stadijoms nustatytų terminų laikymąsi), Komisija pasilieka teisę sustabdyti išmokų mokėjimus ir prireikus reikalauti grąžinti jau išmokėtas sumas.

6 Gavėjo pateikta deklaracija, kurioje išvardijamos aštuonios subsidijuojamos veiklos stadijos, nustato, kad suteikiama pagalba bus mokama dalimis ir įpareigoja gavėją, *inter alia*, atsisakyti antrosios pagalbos išmokos, jei nebuvo laikomasi trečiajai stadijai – ryšių užmezgimo su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis, kurios gali tenkinti jau nustatytų stambių įmonių nurodytus reikalavimus, – nustatyto termino. Be to, organizatorius taip pat turi turėti omenyje, kad Komisija pasilieka teisę sumažinti pagalbos dydį, jei ji mano, kad paskelbti tikslai nebuvo pasiekti.

7 Šiai bylai svarbiu laikotarpiu, t. y. 1997–2002 metais, IBEX parodas reglamentuojančius teisės aktus iš esmės sudarė 1988 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4253/88, numatantis nuostatas dėl Reglamento (EEB) Nr. 2052/88 dėl įvairių struktūrinių fondų veiklos koordinavimo tarpusavyje, taip pat su Europos investicijų banko operacijomis ir kitais esamais finansiniais instrumentais (OL L 374, p. 1) įgyvendinimo, su pakeitimais, padarytais 1993 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2082/93 (OL L 193, p. 20; toliau – Reglamentas Nr. 4253/88), ir 1988 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4254/88, nustatantis Reglamento (EEB) Nr. 2052/898 dėl Europos regioninės plėtros fondo įgyvendinimo nuostatas (OL L 374, p. 15), su pakeitimais, padarytais 1993 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2083/93 (OL L 193, p. 34).

8 Pagal 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 (įsigaliojusio 2000 m. sausio 1 d.), nustatančio bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų (OL L 161, p. 1) ir panaikinančio Reglamentą Nr. 4253/88, 52 straipsnio 1 dalį šis reglamentas neturi įtakos Komisijos patvirtintos – remiantis pastaruoju reglamentu arba bet kuriuo kitu teisės aktu, kuris buvo šios pagalbos atžvilgiu taikomas 1999 m. gruodžio 31 d. – pagalbos tęsimui ar keitimui, įskaitant visos pagalbos ar jos dalies nutraukimą.

9 Reglamento Nr. 4253/88 14 straipsnio „Paraiškų nagrinėjimas" pirmame sakinyje nustatyta:

„Paraiškas pagalbai <...> ruošia atsakingos nacionalinės, regioninės, vietinės arba kitos valstybės narės paskirtos institucijos, ir jas pateikia Komisijai valstybė narė arba jos paskirtas organas."

10 Pagal to paties reglamento 21 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį „finansinė pagalba mokama <...> valstybės narės pateiktoje paraiškoje šiam tikslui paskirtai nacionalinei, regioninei arba vietos valdžios institucijai".

11 Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnyje „Pagalbos sumažinimas, sustabdymas ir nutraukimas" nustatyta:

„1. Jeigu paaiškėja, kad veikla <...> nepateisina dalies arba visos jai skirtos pagalbos, Komisija, remdamasi bendradarbiavimo principu, atlieka tinkamą patikrinimą prašydama, kad valstybė narė arba kitos šiai veiklai įgyvendinti jos paskirtos institucijos per nustatytą laiką pateiktų savo pastabas.

2. Po šio patikrinimo Komisija gali sumažinti arba sustabdyti šiai veiklai arba priemonei skirtą pagalbą, jeigu patikrinimo metu nustatomas pažeidimas arba esminis pakeitimas, turintis įtakos veiklos <...> pobūdžiui arba jos įgyvendinimo sąlygoms, dėl kurio nebuvo prašoma Komisijos patvirtinimo.

3. Bet kokia nepagrįstai gauta suma turi būti grąžinta Komisijai <...>"

Faktinės aplinkybės

12 1997 m. rugsėjo 29 d. ieškovė, pelno nesiekianti asociacija, atstovaujanti Italijos tekstilės pramonės sektorių, pateikė Komisijai finansinės pagalbos paraišką organizuojant tekstilės ir aprangos sektoriuje IBEX pirkėjų parodą „Eurespritˮ, kuri iš pradžių buvo numatyta surengti Kapri (Italija) 1998 m. spalio 19, 20 ir 21 d., o vėliau – 1999 m. kovo 22, 23 ir 24 dienomis.

13 1998 m. kovo 18 d. sprendimu Komisija suteikė ieškovei 50 % projekto išlaidų, atitinkančių reikalavimus, dydžio subsidiją nustatydama maksimalų išmokos dydį 500 000 ECU. Prie šio sprendimo buvo pridėta gavėjo deklaracijos forma. Be to, ieškovei buvo nusiųstas *Vade Mecum*.

14 Remdamasi *Vade Mecum* ir 1998 m. kovo 18 d. sprendimu ieškovė 1998 m. balandžio 28 d. pasirašė ir persiuntė Komisijai gavėjo deklaraciją. Šioje deklaracijoje ji visų pirma įsipareigojo naudoti finansinę pagalbą išimtinai jos 1997 m. rugsėjo

29 d. paraiškoje nurodytam „Eurespritˮ projekto tikslui pasiekti. Šiame projekte iš esmės buvo numatyta, kad numatomoje IBEX parodoje dalyvaus 60–70 stambių ir tarptautiniu mastu pripažintų įmonių – galimų užsakovų (ARMANI, VERSACE, MARKS & SPENCER ir kt.) ir 300–350 mažųjų ir vidutinių įmonių – galimų rangovų, ir joje bus sukurtas ekonominio bendradarbiavimo tinklas tekstilės ir aprangos sektoriuje.

15 Gavusi gavėjo deklaraciją, Komisija ieškovei avansu išmokėjo 200 000 EUR (40 % numatytos maksimalios sumos). Vėliau paaiškėjo, kad „Eurespritˮ projektas nebus vykdomas taip, kaip buvo planuota – pagal ieškovės pateiktas deklaracijas pagrindinė problema buvo sektoriuje veikiančių įmonių vangi reakcija.

16 Ieškovė ir Komisija, siekdamos aptarti projekto įgyvendinimo problemas, 1998 m. lapkričio mėn. – 2002 m. sausio mėn. laikotarpiu pasikeitė daugeliu laiškų ir surengė keletą susitikimų. Ieškovė nuo pat pradžių 1998 m. gruodžio 22 d. laišku atkreipė Komisijos dėmesį į užsakovų, t. y. stambių tekstilės ir aprangos sektoriaus įmonių, parodytą „nenorąˮ dalyvauti“ ir pasiūlė, kad Kapri parodos data būtų nukelta dviem mėnesiams.

17 1999 m. sausio 21 d. laišku Komisija paprašė ieškovės jai pateikti užsakovų ir „rangovųˮ – mažųjų ir vidutinių įmonių (klasifikuotų pagal valstybes nares ir regionus, atitinkančius struktūrinių fondų reikalavimus), kurie buvo galutinai įregistruoti, sąrašą, taip pat bendrą jau numatytų susitikimų skaičių. 1999 m. kovo 22 d. laišku ieškovė tik pakartojo savo prašymą leisti atidėti parodą ir pasiūlė naujas datas – 1999 m. spalio 25, 26 ir 27 dienas.

18 Atsakydama į prašymą pakeisti planus, Komisija 1999 m. gegužės 6 d. susisiekė su ieškove telefaksu dėl galimo 1998 m. kovo 18 d. Sprendimo dėl pagalbos suteikimo pakeitimo ir atkreipė jos dėmesį į kitą IBEX parodos projektą tekstilės pramonės sektoriuje, numatytą 1999 m. lapkričio 22 ir 23 d. Londone (Jungtinė Karalystė), kuris taip pat buvo subsidijuojamas iš Bendrijos fondų, bei pasiūlė ieškovei užmegzti ryšius su šios parodos organizatoriais, kad būtų išvengta parodų dubliavimosi. Ji paprašė ieškovės jai pranešti apie priimtas koordinavimo priemones, kad būtų užbaigta procedūra, skirta pakeisti „Eurespritˮ projekto datą. Komisija 1999 m. birželio 4 d. išsiuntė ieškovei priminimą ir 1999 m. liepos 19 d. laišku pakartojo savo prašymą pateikti išsamią ataskaitą apie priemones, kurių ėmėsi ieškovė, siekdama savo projektą suderinti su Londone numatytu projektu. Šiame laiške Komisija pirmą kartą pareiškė, kad negavusi informacijos, leidžiančios patvirtinti „Eurespritˮ parodos datos pakeitimą, ji gali svarstyti jau išmokėtos pagalbos susigrąžinimą.

19 Ieškovė atsakė 1999 m. liepos 21 d. pateikdama projekto eigos ataskaitą. Tačiau šioje ataskaitoje nebuvo pateikta visa Komisijos prašyta informacija, būtent galutinai įregistruotų užsakovų bei mažųjų ir vidutinių įmonių sąrašas, bendras numatytų susitikimų skaičius ir paaiškinimas dėl ieškovės pasiūlytos ir pasiūlytos Londone parodų koordinavimo. 1999 m. rugpjūčio 11 d. laišku Komisija atkreipė dėmesį į šias spragas ir paprašė ieškovės pateikti šią informaciją iki 1999 m. rugsėjo 5 d., jei ši nenori, kad Komisija imtųsi veiksmų susigrąžinti subsidiją.

20 1999 m. rugsėjo 16 d. laiške ieškovė pareiškė, kad Londono parodos organizatorius ją informavo, jog ši paroda bus organizuojama ne 1999 m. lapkričio 22 d. ir 23 d., bet 2000 m. pavasarį. Prie šio laiško buvo pridėtas sąrašas su 16 užsakovų ir 28 rangovų pavadinimais, adresais ir veiklos sektoriumi. Iš šio sąrašo matyti, kad tarp šių dviejų kategorijų įmonių nebuvo surengta jokio susitikimo.

21 1999 m. spalio 18 d. ieškovė nusiuntė Komisijai ataskaitą su joje pateikta nauja parodos programa ir papildymais, palyginti su pradiniu projektu, bei pasiūlymu atidėti renginį iki 2000 m. balandžio 6, 7 ir 8 dienų.

22 Atsižvelgdama į tai, kad paroda neįvyko, kaip buvo numatyta, ir kad nebuvo gauta jokios informacijos, užtikrinančios, kad ji bus surengta naujai nustatytą datą, Komisija 1999 m. gruodžio 14 d. laišku informavo ieškovę, jog inicijuos procedūrą dėl suteiktos finansinės pagalbos panaikinimo, jei ieškovė iki 2000 m. sausio 15 d. nepateiks pagal patvirtintą projektą užsakovų ir MVĮ (300–350 mažųjų ir vidutinių įmonių bei 60–70 užsakovų) sąrašo bei nenurodys šių įmonių koordinačių, leidžiančių Komisijai su jomis susisiekti. Šio laiško kopija buvo išsiųsta kompetentingai Italijos ministerijai.

23 2000 m. sausio 10 d. pateiktame atsakyme ieškovė informavo Komisiją, kad „Eurespirit" pirkėjų parodos parengiamieji darbai atskleidė „daugelį specifinių kliūčių tekstilės ir aprangos sektoriuje, kuriame klientų ir tiekėjų santykiai yra labai tradiciniai", tačiau pasiūlytos naujos priemonės gali užtikrinti sėkmę, nes didelius Europos prekių ženklus atstovaujančios įmonės pareiškė suteiksiančios paramą. Ji pareiškė, kad 160 rangovų jau buvo įregistruoti ir kad dalyvių sąrašai bus sudaromi nuo 2000 m. sausio mėn. pabaigos. Savo 2000 m. balandžio 10 d. laiške ji taip pat nurodė, kad jos iniciatyvos pakeitimas buvo sėkmingas, nes 50 tarptautiniu mastu pripažintų prekių ženklus atstovaujančių įmonių pareiškė, jog jos yra pasirengusios dalyvauti renginyje. Ieškovė prie šio laiško pridėjo 22 įmonių pavadinimų sąrašą (AEFFE, HILTON VESTIMENTA, MOSCHILLO, ASPESI, LEVI'S, NIKE ir kt.) bei 50 prekių ženklų, kuriuos šios įmonės atstovavo. Pasirodė, kad šis sąrašas visiškai neatitinka prie 1999 m. rugsėjo 16 d. laiško pridėto sąrašo (žr. 20 punktą).

24 2000 m. rugpjūčio 14 d. laišku Komisija panaikino sprendimą, kuriuo ieškovei buvo suteikta 500 000 EUR subsidija ir nurodė grąžinti išmokėtą avansą.

25 Savo 2000 m. rugsėjo 18 d. atsakymu ieškovė kaltino Komisiją tuo, kad ši nereagavo į jos pasiūlymus pakeisti projektą. Ji teigė, kad nors paroda neįvyko, intensyvūs parengiamieji darbai buvo toliau vykdomi iki 2000 m. vasaros ir tam buvo padaryta

išlaidų. Trijuose vienas po kito nuo 2001 m. kovo 19 d. iki liepos 15 d. gautuose laiškuose ieškovė tvirtino, kad galutinėje ataskaitoje turi būti atsižvelgiama į faktiškai įvykdytus darbus ir jos padarytas išlaidas.

26 2002 m. sausio 9 d. ieškovė pateikė skundą Europos ombudsmenui ir tuo pat metu paprašė Komisijos sustabdyti grąžinimo procesą. Šiame skunde ieškovė pareiškė, kad ji suprato būtinumą panaikinti jos projektą, tačiau reikalavo, kad būtų atsižvelgta į jau įvykdytus darbus ir dėl to padarytas išlaidas. Ji paprašė, kad procedūra būtų atnaujinta ir kad grąžintina avanso suma būtų persvarstyta. 2002 m. rugsėjo 18 d. sprendimu Europos ombudsmenas padarė išvadą, kad Komisija neįvykdė veiksmų, prilygstančių netinkamam administravimui EB 195 straipsnio prasme.

27 2002 m. liepos 12 d. Komisija priėmė Sprendimą C(2002) 1702, panaikinantį FEDER subsidiją Nr. 97.05.10.001, suteiktą ieškovei 1998 m. kovo 18 d. Sprendimu SG(98) D/2251, kuriuo nurodoma grąžinti Komisijos avansą, išmokėtą projektui, susijusiam su tarptautinės parodos organizavimu tekstilės ir aprangos sektoriuose Kapri („Euresprit" projektas) (toliau – ginčijamas sprendimas), ir kuris, remiantis 4 straipsniu, skirtas ieškovei.

28 Ginčijamo sprendimo 1 straipsniu panaikinama suteikta subsidija, o 2 straipsniu nurodoma grąžinti 200 000 EUR avansą. Šie du straipsniai yra pagrįsti Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsniu. Savo vertinime Komisija iš esmės mano, kad ieškovės nesugebėjimas pateikti parodoje dalyvaujančių užsakovų ir mažųjų bei vidutinių įmonių sąrašo yra spraga, daranti poveikį pačios teisės pareikšti ieškinį egzistavimui. Todėl dėl IBEX „Euresprit" projekto žlugimo yra panaikinama subsidija ir susigrąžinamas neteisingai išmokėtas avansas.

29 Ginčijamo sprendimo 3 straipsnis nustato, kad sprendimas pakeičia 2000 m. rugpjūčio 14 d. laišką (žr. 24 punktą).

30 Pranešimas apie ginčijamą sprendimą ieškovei buvo išsiųstas 2002 m. liepos 15 d., ir ji gavo jį 2002 m. liepos 16 dieną.

Procesas ir šalių reikalavimai

31 Ši byla buvo pradėta pagal ieškovės ieškinį, pateiktą Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui 2002 m. rugsėjo 24 dieną.

32 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (antroji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir pagal Teisingumo Teismo statuto 24 straipsnio antrąją pastraipą paprašė Italijos vyriausybės atsakyti į raštu pateiktą klausimą.

33 2004 m. gegužės 4 d. posėdyje šalys pateikė žodines pastabas ir savo atsakymus į užduotus Pirmosios instancijos teismo klausimus. Italijos vyriausybės atsakymas į Pirmosios instancijos teismo užduotą klausimą buvo pateiktas šalims. 2004 m. gegužės 28 d. šalys pateikė savo rašytines pastabas dėl šio atsakymo ir antrosios kolegijos pirmininkas baigė procesą.

34 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą ir pripažinti, kad 200 000 EUR avansas neturi būti grąžinamas,

— nepatenkinus pirmo reikalavimo, iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą ir pripažinti, kad 200 000 EUR avansas turi būti grąžinamas Komisijai tik jai priėmus sprendimą dėl nurodytų išlaidų atitikties reikalavimams ir proporcingai ieškovės vykdant „Euresprit" projektą nepanaudotai sumai,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

35 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip iš dalies nepriimtiną,

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą, nes juo siekiama panaikinti ginčijamą sprendimą,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

36 Grįsdama savo ieškinį, ieškovė iš esmės nurodo penkis jo pagrindus. Pirmu pagrindu, pagrįstu motyvacijos trūkumu, teigiama, kad buvo pažeistas Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnis. Kiti ieškinio pagrindai yra susiję su teisėtų lūkesčių, teisinio tikrumo ir proporcingumo principų bei motyvavimo pareigos pažeidimais.

Dėl pirmo ieškinio pagrindo: Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio pažeidimas

37 Ieškovė kaltina Komisiją Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes ši neprašė suinteresuotosios valstybės narės, būtent Italijos Respublikos, pateikti savo pastabų dėl numatomo nagrinėjamos finansinės pagalbos panaikinimo. Taigi Komisija veikė pažeisdama savo bendradarbiavimo pareigą šioje srityje.

38 Pasėdyje ieškovė teigė, kad aiškus Komisijos pranešimas Italijos vyriausybei dėl jos ketinimo panaikinti nagrinėjamą finansinę pagalbą buvo būtinas, nes pagal Reglamento Nr. 4253/88 23 straipsnio 1 dalį suinteresuotoji valstybė narė yra subsidiariai atsakinga už bet kokios nepagrįstai išmokėtos išmokos atlyginimą dėl piktnaudžiavimo arba aplaidumo.

39 Šiuo atžvilgiu Pirmosios instancijos teismas pastebi, kad savo 2004 m. vasario 12 d. Sprendime *Hortiplant prieš Komisiją* (C-330/01 P, Rink. p. I-1763) Teisingumo Teismas patvirtino, jog Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsniu Komisija įpareigojama prašyti, kad suinteresuotoji valstybė narė arba kitos jos paskirtosios valdžios institucijos per nustatytą terminą pateiktų savo pastabas.

40 Pagal šios bylos aplinkybes konstatuotina, kad paskirtoji valdžios institucija ir Bendrijos finansinės pagalbos gavėjas yra tas pats asmuo.

41 Pirma, Komisija nagrinėjamo IBEX projekto metu visiškai sutiko su šiuo dvigubu statusu. Posėdyje Komisija pabrėžė neįprastą šios praktikos pobūdį, kurį ji pateisino remdamasi tuo, kad nagrinėjamas IBEX projektas buvo tiesiogiai finansuojamas Komisijos ir išimtinai Bendrijos lėšomis kaip „bandomasis projektas", kuriuo Bendrija suinteresuota Reglamento Nr. 4254/88 10 straipsnio 1 dalies b punkto prasme. Aišku, kad tokiomis santykinėmis ir finansinėmis aplinkybėmis Italijos Respublikos interesai negali būti reikšmingai paveikti.

42 Antra, Reglamento Nr. 4253/88 14 straipsnio 1 dalis nustato, kad paraiškas struktūrinių fondų pagalbai ruošia valstybė narė arba „atsakingos nacionalinės, regioninės, vietinės arba kitos valstybės narės paskirtosios institucijos" ir jas pateikia Komisijai valstybė narė arba „jos paskirtasis organas". Be to, pagal šio reglamento 21 straipsnio 1 dalį finansinės pagalbos išmokos mokamos „šiam tikslui paskirtai nacionalinei, regioninei, vietinei institucijai".

43 Šioje byloje neginčijama, kad Italijos vyriausybė Pramonės, prekybos ir amatų ministerijos Komisijai adresuotu 1997 m. lapkričio 26 d. laišku aiškiai leido ieškovei pagal Reglamento Nr. 4253/88 14 straipsnio 1 dalį ir 21 straipsnio 1 dalį užtikrinti nagrinėjamos parodos įgyvendinimą ir finansinį valdymą.

44 Kaip pareiškė Italijos vyriausybė, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo pateiktą klausimą, rengdama laišką ji siekė suteikti ieškovei „institucijos" ir „organo" statusą šių nuostatų prasme. Italijos vyriausybė taip pat pareiškė, kad taip ji siekė perduoti

ieškovei visišką nagrinėjamo projekto vykdymo atsakomybę, dėl ko ši turėtų būti laikoma „paskirtąja institucija" pagal Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio 1 dalį.

45 Trečia, reikia papildyti, kad vykdant nagrinėjamą IBEX projektą ieškovė buvo tikrai informuota apie tai, kad jai buvo patikėtas „paskirtosios institucijos" vaidmuo, ir sutiko šį vaidmenį atlikti.

46 Vadinasi, kadangi ieškovei buvo suteiktas „paskirtosios institucijos" statusas pagal Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio 1 dalį, Komisija, prieš priimdama ginčijamą sprendimą, nebuvo įpareigota konsultuotis su Italijos vyriausybe, nes pagal šią nuostatą, siekdama panaikinti nagrinėjamą pagalbą, ji turėjo pasirinkimą prašyti Italijos Respublikos arba jos paskirtųjų institucijų pateikti pastabas.

47 Šiai išvadai neprieštarauja tai, kad ieškovė turi asociacijos statusą pagal privatinę teisę. Iš tikrųjų jokia Reglamento Nr. 4253/88 nuostata nekliudo valstybėms narėms patikėti asmeniui, kurio veikla reglamentuojama privatine teise, pavyzdžiui, asmeniui, siūlančiam įvykdyti projektą, pateiktą Komisijai siekiant gauti Bendrijos finansavimą, užduočių, susijusių su pagalbos paraiškų apdorojimu ir išmokų gavimu šio Reglamento 14 straipsnio 1 dalies ir 21 straipsnio 1 dalies prasme. Taip yra juo labiau tada, kai, kaip ir pagrindinėje byloje, nagrinėjamas finansinis projektas turi tik nedidelį poveikį valstybės, kurioje įsisteigęs Bendrijos fondų gavėjas, viešiesiems interesams.

48 Be to, Reglamentas Nr. 1260/1999, kuriame, siekiant užtikrinti didesnį Bendrijos teisės aktų skaidrumą viename reglamente, išdėstytos nuostatos dėl struktūrinių fondų ir kuris panaikino, be kita ko, Reglamentą Nr. 4253/88, patikslino šį klausimą savo 9 straipsnio n punkte, kuriame „vadovaujančioji institucija" apibrėžiama kaip „valstybinė ar privati įstaiga arba institucija, valstybės narės paskirta nacionaliniu,

regioniniu ar vietos lygiu, kad tvarkytų šiame reglamente numatytą pagalbą" ir taip pat nustatyta, kad „pagalbai vadovaujančioji institucija gali būti ir mokėjimo institucija".

49 Tiek, kiek ieškovė remiasi Reglamento Nr. 4253/88 23 straipsnio 1 dalimi, pakanka pastebėti, kad šis ginčas nėra susijęs su sąlygomis, kuriomis Italijos Respublika gali būti laikoma subsidiariai atsakinga už nepagrįstos Komisijos išmokos atlyginimą dėl pažeidimo arba aplaidumo, padaryto dėl nagrinėjamo projekto vykdymo metu. Todėl šiomis aplinkybėmis, t. y. sprendžiant klausimą dėl ieškovei išmokėtos pagalbos grąžinimo, nereikia priimti sprendimo, ar tokia finansinė atsakomybė reiškia, kad Komisija iš anksto, tinkamu būdu ir forma informavo Italijos vyriausybę apie savo ketinimą panaikinti nagrinėjamą pagalbą.

50 Bet kuriuo atveju primintina, kad Komisija šio 1999 m. gruodžio 14 d. laiško kopiją nusiuntė kompetentingai Italijos ministerijai (žr. 22 punktą) ir taip informavo Italijos vyriausybę, kad gali būti pradėta ieškovei suteiktos pagalbos panaikinimo procedūra. Atsižvelgus į konkrečias šios bylos faktines aplinkybes, ši informacija turi būti laikoma pakankama, kad Italijos vyriausybė, siekdama apsaugoti savo interesus, galėtų pateikti Komisijai savo pastabas, papildomai prie tų, kurias jau pateikė jos paskirtoji institucija.

51 Vadinasi, priimdama ginčijamą sprendimą, Komisija nepažeidė Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio 1 dalies.

52 Todėl pirmasis ieškinio pagrindas nėra priimtinas.

Dėl ieškinio pagrindų: teisėtų lūkesčių, teisinio tikrumo ir proporcingumo principų pažeidimai

53 Visų pirma primintina, kad ieškovės pateiktas „Eurespritˮ projektas niekada nebuvo įvykdytas ir kad šiuo ieškiniu nesiekiama panaikinti ginčijamo sprendimo, kad ji galėtų užbaigti projektą arba gauti visą 1998 m. kovo 18 d. Komisijos sprendimu suteiktos subsidijos sumą. Iš tikrųjų jau ikiteisminės procedūros metu ieškovė pareiškė, kad „iš tikrųjų paroda nebuvo surengtaˮ (2000 m. rugsėjo 18 d. laiškas) ir pažymėjo „būtinumą nutraukti šį projektąˮ (2002 m. sausio 9 d. Europos ombudsmenui pateiktas skundas).

54 Taigi trimis nagrinėjamais ieškinio pagrindais siekiama parodyti ginčijamo sprendimo neteisėtumą tik tiek, kiek šiuo sprendimu siekiama susigrąžinti visą 200 000 EUR avansą, neatsižvelgiant į ieškovės padarytas išlaidas jai pradedant projektą ir bandant jį vykdyti. Šiomis aplinkybėmis ieškovė teigia, kad bet kuriuo atveju išlaidos būtų atitikusios reikalavimus, jeigu „Eurespritˮ paroda būtų buvusi surengta. Ji taip pat teigia, kad, atsižvelgiant į daugelį laiškų ir įvairius prašymus pakeisti projektą, Komisija buvo informuota apie kilusias problemas, susijusias su pasiūlyto tipo parodos organizavimu pagal pradinį projektą.

55 Galiausiai ieškovė kaltina Komisiją, kad ši ikiteisminės procedūros metu klaidingai atsisakė pripažinti išlaidų, kurias ieškovė turėjo pradinėse projekto stadijomis, atitiktį reikalavimams, remdamasi tuo, kad išlaidos nebuvo tinkamai patvirtintos. Ieškovės nuomone, išlaidų patvirtinimą reikėjo pateikti tik su galutine ataskaita, t. y. pasibaigus veiklai.

56 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio 1 ir 2 dalis Komisija gali panaikinti visą skirtą finansinę pagalbą, jeigu paaiškėja, kad finansuojamos veiklos vykdymas „nepateisina dalies arba visosˮ jai skirtos pagalbos (šiuo klausimu žr. 2002 m. sausio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Conserve Italia prieš Komisiją*, C-500/99 P, Rink. I-867, 88–90 punktus).

57 Šioje byloje finansuojama veikla buvo tekstilės ir aprangos sektoriuje organizuojama IBEX pirkėjų paroda, kuri buvo išsamiai apibūdinta ieškovės pateiktoje medžiagoje ir kurios esminės dalys buvo apibrėžtos *Vade Mecum* ir tinkamai ieškovės pasirašytoje gavėjo deklaracijoje.

58 Iš pastarųjų dviejų dokumentų matyti, kad šios parodos esmę sudaro leidimas stambioms įmonėms ir reikalavimus atitinkančioms mažosioms bei vidutinėms įmonėms konkrečiame sektoriuje organizuoti susitikimus iki įsiregistravimo, siekiant bendradarbiauti technologijų ir prekybos srityje. Dėl tos priežasties partnerių parinkimas laikomas esminiu projekto sėkmei. Organizatorius turi laikytis tikslaus tvarkaraščio, kurį sudaro aštuonios stadijos, ir likus ne mažiau kaip keturiems mėnesiams iki parodos datos pateikti tarpinę ataskaitą bei jau įregistruotų įmonių sąrašą.

59 Ieškovės planuojama paroda – kuri trijų dienų laikotarpiu turėjo būti organizuojama Kapri ir kurioje turėjo dalyvauti 60–70 stambių įmonių bei 300–350 mažųjų ir vidutinių įmonių – niekada, net iš dalies, nebuvo surengta.

60 Vadinasi ieškovė prarado teisę į nagrinėjamą finansinę pagalbą. Iš tikrųjų pareiga praktiškai įgyvendinti projektą sudarė pagalbos gavėjos esminę pareigą, ir todėl jos įvykdymas buvo sąlyga gauti Bendrijos pagalbą (šiuo klausimu žr. 1996 m. balandžio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Industrias Pesqueras Campos ir kt. prieš Komisija*, T-551/93 ir T-231/94–T-234/94, Rink. p. II-247, 160 punktą). Dalinis Komisijos finansavimas, griežtai vertinant, būtų buvęs įmanomas, tik jeigu projektas būtų įvykdytas iš dalies, pavyzdžiui, jeigu paroda būtų organizuota trumpesniu nei 3 dienos laikotarpiu arba joje dalyvautų mažiau dalyvių, nei numatyta ieškovės. Aišku, kad paroda iš tikrųjų turėjo būti organizuota.

61 Kadangi nagrinėjama finansinė pagalba buvo konkrečiai ir išimtinai skirta IBEX pirkėjų parodai, o ne darbui, kurį ieškovė laiko bendrai naudingu, nes, jos nuomone,

ji „suteikė vertingų pamokų apie sektorių“ (2000 m. rugsėjo 18 d. laiškas), ieškovės patirtos išlaidos, susijusios su šiuo darbu, negali būti dengiamos iš Bendrijos biudžeto.

62 Vadinasi, kaltinimas, kad Komisija klaidingai atsisakė pripažinti šių išlaidų, kurios tariamai buvo patirtos rengiant nagrinėjamą parodą, atitiktį reikalavimams, turi būti atmestas kaip nepagrįstas. Iš tikrųjų, net jeigu šios išlaidos būtų buvusios pripažintos ir Komisija ieškovei būtų išmokėjusi antrąją subsidijos išmoką, pastaroji, kadangi projektas visiškai žlugo, būtų buvusi įpareigota grąžinti visą išmokėtą avansą.

63 Bet kuriuo atveju Komisija pasielgė teisingai atsisakydama išmokėti antrąją finansinės pagalbos išmoką ir pripažinti išlaidas, kurias ieškovė teigia padariusi siekdama įvykdyti nagrinėjamą projektą, atitinkančias reikalavimus. Nors ieškovės pasirašytos gavėjo deklaracijos 3 punkte aiškiai skelbiama, kad šios išmokos dalies mokėjimas visų pirma priklausė nuo tarpinės finansinės ataskaitos, „patvirtinančios, kad ne mažiau kaip 50 % šios subsidijos pirmos išmokos buvo išleista“ (attesting that at least 50 % of the first instalment of this subsidy has already been spent), pateikimo, ieškovė Komisijai išsiuntė tik paprastą jos tariamai patirtų su projektu susijusių sąnaudų sąrašą, be „patvirtinimo“ – pateikiant sąskaitas ir sąskaitų išrašus, – kad šios sąnaudos buvo patirtos faktiškai ir būtent siekiant įvykdyti nagrinėjamą projektą.

64 Be to, 1999 m. sausio 12 d. laišku, t. y. tuo metu, kai ieškovė dar norėjo vykdyti projektą, nors ir vėlesne data, nei iš pradžių buvo numatyta, Komisija atkreipė ieškovės dėmesį į tai, kad ji turi pateikti finansinę ataskaitą, apibūdinančią padarytas išlaidas pagal patvirtintą biudžetą. Šiuo tikslu ji nusiuntė ieškovei užpildyti formą, iš kurios matyti, kad antrosios ir trečiosios išmokų bei paskirtos pagalbos likučio

mokėjimas priklausė nuo padarytų išlaidų patvirtinimo. Ieškovė, siekdama gauti antrąją išmoką, neužpildė šios formos ir neišsiuntė jos Komisijai.

65 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pagalbos pareiškėjai bei jos gavėjai įsipareigoja Komisijai pateikti informaciją ir būti lojaliais; ji taip pat įpareigoja juos užsitikrinti, kad pateikta informacija yra patikima ir jos nesuklaidins, nes be to patikrinimų ir įrodymų sistema, skirta patikrinti finansinės pagalbos suteikimo sąlygų įvykdymą, negalėtų tinkamai funkcionuoti (2002 m. spalio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Astipesca prieš Komisiją*, T-180/00, Rink. p. II-3985, 93 punktas ir jame minėta praktika).

66 Todėl negalima kaltinti Komisijos projekto įgyvendinimo vėlavimu ir galiausiai jo žlugimu dėl to, kad ji atsisakė pratęsti finansavimą po suteiktos pagalbos pirmos išmokos. Nors tiesa, kad ieškovė paprašė Komisijos leisti atidėti numatomos parodos datą labai anksti, iš šalių susirašinėjimo (žr. 16–24 punktus) matyti, kad Komisija visuomet konstruktyviai reagavo į prašymus pakeisti projektą ir į ieškovės pateiktas patikslintas projekto versijas. Todėl Komisijos veiksmai nekliudė ieškovei nustatyti tinkamos datos numatomai parodai, prireikus suderinti šios datos su kitų to paties pobūdžio renginių datomis ir atitikti vieno iš pagrindinių pasiūlytos parodos kriterijų, t. y. pateikti dalyvauti parodoje įregistruotų 60–70 užsakovų ir 300–350 mažųjų ir vidutinių įmonių sąrašo. Be to, pati ieškovė paaiškino, kad problemų jos projekte kilo dėl tekstilės sektoriui būdingų kliūčių (2000 m. sausio 10 d. laiškas, žr. 23 punktą) ir dėl sektoriuje veikiančių įmonių vangios reakcijos, bei pareiškė, kad sektorius šiuo metu iš esmės išgyvena struktūrinės krizės laikotarpį (1999 m. spalio mėn. trečioji laikinoji ataskaita). Už šiuos įvykius yra išimtinai atsakinga ieškovė, tekstilės pramonės sektoriuje veikianti asociacija.

67 Šiomis aplinkybėmis nustačiusi, kad ieškovės pasiūlyta pirkėjų paroda nebuvo organizuota numatytomis datomis, Komisija turėjo pagrindą panaikinti visą suteiktą finansinę pagalbą ir susigrąžinti avansą. Bet kuriuo atveju, nesant patikimo patvirtinimo apie dėl šio projekto ieškovės tariamai patirtas išlaidas, Komisija nebuvo įpareigota pripažinti šių išlaidų, net iš dalies, atitinkančių reikalavimus ir susigrąžinti tik dalį jau sumokėto avanso.

68 Iš to, kas pirma išdėstyta, išplaukia, kad žlugus visam projektui ginčijamas sprendimas turi būti laikomas proporcingu.

69 Vadinasi, ieškovė, supratusi, kad jos projektas žlugo, negalėjo teisėtai tikėtis, jog Komisija nesusigrąžins jau išmokėto avanso, ypač kai jų susirašinėjimo metu Komisija pakartotinai informavo ieškovę (žr. 17–19 ir 27 punktus), kad pastaroji, vykdydama projektą, neįvykdė pagrindinių įsipareigojimų ir kad, be kita ko, ji nepatvirtino šiuo tikslu tariamai patirtų išlaidų atitikties reikalavimams. Todėl atmetama ieškovės galimybė remtis teisėtais lūkesčiais.

70 Galiausiai, atsižvelgdama į Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnį, *Vade Mecum* ir gavėjo deklaraciją, ieškovė turėjo tikėtis, kad iš jos bus reikalaujama grąžinti gautą subsidiją, jeigu jos suteikimo sąlygos nebus patenkintos. Taigi atsižvelgus į šias taisykles ginčijamas sprendimas atitinka teisinio tikrumo principą.

71 Ieškinio pagrindai dėl tariamų proporcingumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio tikrumo principų pažeidimų atmestini kaip nepagrįsti.

Ieškinio pagrindas dėl motyvavimo trūkumo

72 Ieškovė iš esmės teigia, kad ginčijamas sprendimas neleido jai suprasti, kodėl dokumentai, kuriuos ji pateikė ikiteisminės procedūros metu, ypač trečia 1999 m. spalio 18 d. tarpinės ataskaitos versija ir prašymai pakeisti projektą bei patirtų išlaidų sąmata, buvo laikomi nepakankamais gauti nagrinėjamą subsidiją.

73 Šiuo požiūriu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką sprendimo, priimto konkretaus asmens atžvilgiu, motyvacija turi aiškiai ir nedviprasmiškai atkleisti sprendimą priėmusios institucijos motyvus, kurie leistų suinteresuotiems asmenims sužinoti priimtos priemonės pagrindus ir kompetentingam teismui vykdyti šios priemonės priežiūrą. Ar motyvacija yra tinkama, turi būti įvertinta remiantis bylos aplinkybėmis. Motyvuojant nėra būtina nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes klausimas, ar motyvacija atitinka EB 253 straipsnio reikalavimus, turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į nagrinėjamo akto formuluotę, tačiau ir į aplinkybes, kuriomis aktas buvo priimtas (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas ir jame nurodyta teismų praktika).

74 Šioje byloje nagrinėjamas ginčijamas sprendimas buvo motyvuojamas remiantis „Eurespritˮ projekto žlugimu, ieškovės nesugebėjimu pateikti nagrinėjamoje parodoje dalyvaujančių užsakovų ir mažųjų bei vidutinių įmonių sąrašo, taip pat tarpinę ataskaitą lydinčios finansinės ataskaitos. Be to, šiame sprendime buvo nurodytas Komisijos ir ieškovės susirašinėjimas, susijęs su projektui vykdyti trūkstamomis sudedamosiomis dalimis (ginčijamojo sprendimo 7–14, 21 ir 22 punktai). Atsižvelgdama į tai, ieškovė tikrai galėjo susipažinti su Komisijos motyvais priimti ginčijamąjį sprendimą ir prireikus jį ginčyti, o Pirmosios instancijos teismas galėjo teisėtai vykdyti teisėtumo priežiūrą.

75 Todėl ieškinio pagrindas dėl motyvavimo nebuvimo negali būti priimtas.

76 Kadangi joks ieškinio pagrindas, nurodytas siekiant pagrįsti pagrindinius arba papildomus reikalavimus, nebuvo priimtas, visas ieškinys yra atmestinas kaip nepagrįstas, be būtinumo nagrinėti Komisijos pateiktus prieštaravimus dėl antros reikalavimų dalies ir papildomų reikalavimų nepriimtinumo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

77 Pagal Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi padengti Komisijos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Pirrung Meij Forwood

Paskelbta 2004 m. rugsėjo 14 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

H. Jung

Pirmininkas

J. Pirrung